

Agnes Skarholt (sendt inn 12.05.2023)

Norsk institutt for naturforskning gjennomførte i tidsperioden 2009-2013 et forskningsprosjekt for å belyse sammenhengen mellom villrein og ferdsel i Rondane. Det foreligger en rapport som heter nettopp det, «Villrein og ferdsel i Rondane». Mange typer ferdsel ble vurdert, biltrafikk, hyttebygging og brøyting, fotturisme, aktiviteter i randsonene. Rapporten er tilgjengelig på nettet og bør være viktig å lese for alle som engasjerer seg i situasjonen for villreinstammen i Rondane.

Det legges vekt på å belyse reinens arealbruk og habitatvalg, sett i lys av menneskelig ferdsel.

Området som studeres preges av trafikkkårer som krysser over. I randsonene er det konsentrasjoner av hytter, og vestover mot Gudbrandsdalen er det turistanlegg.

Så til konklusjoner fra rapporten:

Habitatmodeller (vinter) viser at reinen har redusert bruk av areal som ligger nær hytter og veier, her holder reinen seg unna. Innenfor 15 km fra hytter og innenfor 3 km fra veier er det påvist redusert bruk av arealet som habitat. Reinsdyr unngår nærområdet til hytter og veier.

Derfor, om ønsket er å bevare stammen, må aktivitet som gjør at reinen velger bort habitatet helst reduseres eller fjernes.

Dette er vel ingen stor overraskelse, men viktig å slå fast slik at man slutter å tro at det ikke er så farlig om man fortsetter å bygge i randsonen, ikke så farlig om gamle seterveier brøytes, ikke så farlig om det stadig kjøres nye skiløyper innover i fjellet, summen av alt dette skaper dårlig habitat for villreinen.

Hvordan redusere trykket mot villreinens habitat?

Ett konkret forslag er å vinterstenge/slutte å brøyte Rv 27 over fjellet mellom Enden og Spidsbergseter, og sterkt redusere trafikken der i den tida simlene kalver. Redusere trykket med trafikkbelastning så lenge som mulig og så mye om mulig, i samarbeid med eventuelt berørte næringsinteresser.

Så er det informasjon, rettet mot hyttebrukere og turister, om varsomhet, om det å ta hensyn, om rutevalg som ikke forstyrrer reinen osv. Dette har sikkert vært prøvd før, men må stadig gjentas.

Bevaring av villreinstammen er en forpliktelse, og uten (upopulære) tiltak er det stor mulighet for at vi ikke klarer det.

Hilsen Agnes Skarholt